

כסוי הדם פרק ששי חולין

הרוצה שיתעשר יעסוק בזהמה דקה. וז"ל דלמרינן צפרק מקום שנהגו (פסחים דף נ"ב) העוסק בזהמה דקה אינו רואה סימן ברכה ואומר ר"ת דהתם ציטוב ומשום עין הרע אבל הכא איירי בחורשין ללא שלטתו בכו עינא:

כסא דחרשין ולא **כסא דפושרין**. טוב לשחות כוס של מכספות ולא לשחות כוס של מים פושרין שרעים הם לנוף: **זיביא**. שרשי עשבים ותכלין: **זיץ**. הרתיח: **מי שהניח לו לזביו מעוט**. כלומר מי שלא טרח בזמנו וקל בעיניו לזבדו זה איבדו: **ילבש** תורה אור **כלי פשטן**. שהן יקרים ולפי דרכנו למדנו שהעושה אלה מאחד זמון ויוהר אדם מהם: **כיפתא רומיאה**. יקר היה: **בחורי**. יסבור פועלים וימסור להן שורים שלו לחרוש והם יכתישו השורים *ויסקבוס ציערות וצכרמים והמלאכה לא תעלה לכלום שאין חוששין לכך: **טוב איש חונן**. דלים ומלוא ארום וטוב המכלכל דבריו במשפט לפי היכולת הוא עומד על דרכיו ולא בכל תאוות לבו: **פוטא ממה שיט לו**. פחות מכדי היכולת [א]

בוזינתא חירותא. וז"ל משמע דזוכיית לבנה היתה צימו ר' יומן וכן בריש אין עומדין (גרות דף נ"א). הוא דלבר זכוכית לבנה בחתונה בנו זכ"פ עגלה ערופה (סוטה דף מה) תנא משכרז בהמ"ק בטלה שירא פרגדא וזכוכית לבנה וי"ל דלא לגמרי בטלה אלא דלינה מזויה כמו בזמן בית המקדש וכן לריך לומר גבי שירא פרגדא דלמר צפרק צמה מליקין (שנת דף נ"ב) דרבינן לזכוי הוו יתבי קמיה דרב נחמיה ריש גלותא חזייה דהוא לביש מטכסא אמר ליה רבין לזכוי היינו כלך דתנן אמר ליה אן שירא פרגדא קרינא ליה ומיהו ר"ת מפרש דלכלך דמתניתין קאי דקרי ליה שירא פרגדא:

הרוצה שיתעשר יעסוק בבהמה דקה אמר רב חסדא מאי דכתיב *ועשיתרות צאנך שמעשירות את בעליהן *ואמר רבי יוחנן כסא דחרשין ולא כסא דפושרין והני מילי בבלי מתכות אבל בבלי חרש לית לן בה ובבלי מתכות נמי לא אמרן אלא דלא שרי בהו ציביא אבל שרי בהו ציביא לית לן בה וכי לא שרי בהו ציביא נמי לא אמרן אלא דלא ציץ אבל ציץ לית לן בה *ואמר ר' יוחנן מי שהניח לו אביו מעות ורוצה לאבדן ילבש כלי פשטן וישתמש בבלי זכוכית וישכור פועלים ואל ישב עמהן ילבוש כלי פשטן בכיתנא רומיאה וישתמש בבלי זכוכית בוזינתא חירותא וישכור פועלים ואל ישב עמהן *בחורי דנפיש פסדייהו דרש רב עירא אמר לה משמיה דרבי אמי וזימנין אמר לה ר' שמיה דרבי אסי מאי דכתיב *טוב איש חונן ומלוה יכלכל דבריו במשפט *לעולם יאכל אדם וישתה פחות ממה שיש לו וילבש ויחכמה כמה שיש לו ויכבד אשתו ובניו יותר ממה שיש לו שהן תלויין בו והוא תלוי במי שאמר והיה העולם דרש רב עינא אפחחא דבי ריש גלותא השוחט לחולה בשבת חייב לכסות אמר להו רבה אשתומא קאמר לישמטיה לאמוריה מיניה דתניא *ר' יוסי אומר כוי אין שוחטין אותו ביו"ט ואם שחטו אין מכסין את דמו מקל וחומר ומה מילה שודאה דוחה שבת אין ספיקה דוחה יו"ט כסוי שאין ודאו דוחה שבת אין דין שאין ספקו דוחה יו"ט *אמר לו תקיעת שופר בגבולים תוכיח שאין ודאה דוחה שבת וספיקה דוחה יו"ט השיב רבי אלעזר הקפר בריבי תשובה מה למילה שבין אינה נוהגת בלילי ימים טובים תאמר בכסוי שנוהג בלילי ימים טובים אמר רבי אבא זה אחד מן הדברים שאמר רבי חייא אין לי עליהם תשובה והשיב רבי אלעזר הקפר בריבי תשובה קחני מידת כסוי שאין ודאו דוחה שבת מאי ודאו דכסוי דלא דחי שבת ללא השוחט לחולה בשבת ודלמא דעבר ושחט דומיא דמילה מה מילה ברשות אף כסוי נמי ברשות אמרו לו תקיעת שופר בגבולין תוכיח שאין ודאה דוחה שבת וספיקה דוחה יום טוב מאי ספיקה אילימא ספק חול ספק יום טוב הישתא ודאי יום טוב דחיא ספק יו"ט ספק חול מיבעיא אלא

בתורי. ר"ל גרים בחורי פירוש בקרים שאינם מעמיקים המחרישה כראוי ומפסיד כל מה שזרע: *כסוי שאין ודאו דוחה שבת. להקך תרי טעמי דמפרש צפרק קמא דבינה (דף מה) דכוי אין מכסין דמו ציוס טוב משום דלפר כירה דעמו לודאי ואין דעמו לספק אי נמי משום הסתרת חלבו אי אפשר ליישב ק"ו זה דמה שאין ודאי דוחה שבת לא הוי משום מוקלה דאפי' הכינו מצעור יום אין מכסין ולא שייך נמי סס התרת חלב כיון שהיה ודאי חיה *אבל (ב) טעמא דמפרש ההם דבדקך נעוץ בודאי התיור צי"ט וז"ל ודאי דליכא איסורא מדרבנן בצופר גומא וז"ל אלא לעפרה אבל בצפק לא התיור חתי ק"ו דהכא ספיר דכיון דלא התיור בודאי שדמה שבת כ"ש דאין ספק דוחה יו"ט ומיהו סוגיא דבינה מוכח דאפילו ספק נמי שרי בדאיכא דקך נעוץ וי"ל בדוחק ק"ו הכי כיסוי שאין ודאו דוחה שבת אפילו הומיני לכך מ"מ אסרו משום טורח אינו דין שאין ספקו דוחה יו"ט משום איסור גומא דרבנן ואי משום מוקלה דאין דעמו לספק אבל בצפר שהכינו אין לאסור ספק צי"ט מק"ו דשבת דאין לדמות טורח יו"ט לרשבת וללשנא דמשום התרת חלבו ואמר אע"ג דהכינו אע"ג דליכא ק"ו מ"מ יש לחוש שיטעו הגורמים ועשו ק"ו משבת כיון דאין ודאו דוחה שבת אפילו דכתיב כ"ש ספק אין דוחה יו"ט ומדמכסוי אסור ודאי חיה היא ותיור חלבו:

דקרי ליה שירא פרגדא: **בתורי**. ר"ל גרים בחורי פירוש בקרים שאינם מעמיקים המחרישה כראוי ומפסיד כל מה שזרע: *כסוי שאין ודאו דוחה שבת. להקך תרי טעמי דמפרש צפרק קמא דבינה (דף מה) דכוי אין מכסין דמו ציוס טוב משום דלפר כירה דעמו לודאי ואין דעמו לספק אי נמי משום הסתרת חלבו אי אפשר ליישב ק"ו זה דמה שאין ודאי דוחה שבת לא הוי משום מוקלה דאפי' הכינו מצעור יום אין מכסין ולא שייך נמי סס התרת חלב כיון שהיה ודאי חיה *אבל (ב) טעמא דמפרש ההם דבדקך נעוץ בודאי התיור צי"ט וז"ל ודאי דליכא איסורא מדרבנן בצופר גומא וז"ל אלא לעפרה אבל בצפק לא התיור חתי ק"ו דהכא ספיר דכיון דלא התיור בודאי שדמה שבת כ"ש דאין ספק דוחה יו"ט ומיהו סוגיא דבינה מוכח דאפילו ספק נמי שרי בדאיכא דקך נעוץ וי"ל בדוחק ק"ו הכי כיסוי שאין ודאו דוחה שבת אפילו הומיני לכך מ"מ אסרו משום טורח אינו דין שאין ספקו דוחה יו"ט משום איסור גומא דרבנן ואי משום מוקלה דאין דעמו לספק אבל בצפר שהכינו אין לאסור ספק צי"ט מק"ו דשבת דאין לדמות טורח יו"ט לרשבת וללשנא דמשום התרת חלבו ואמר אע"ג דהכינו אע"ג דליכא ק"ו מ"מ יש לחוש שיטעו הגורמים ועשו ק"ו משבת כיון דאין ודאו דוחה שבת אפילו דכתיב כ"ש ספק אין דוחה יו"ט ומדמכסוי אסור ודאי חיה היא ותיור חלבו:

תקיעת שופר בגבולין תוכיח שאין ודאה דוחה שבת וספיקה דוחה יום טוב מאי ספיקה אילימא ספק חול ספק יום טוב הישתא ודאי יום טוב דחיא ספק יו"ט ספק חול מיבעיא אלא

יכוי חדא מינייהו והא דלהדרו רבנן תקיעת שופר בגבולין תוכיח לא חשיב לה פירכא כדמפרש לקמיה: **ודלמא דעבר ושפט**. לבריא ללא ניהנה שבת לידמות קאמר דלא יכסה חבל למולה דבינה שבת לידמות שרי: **דומיא דמילה**. על כרחך במולה קאמר דומיא דמילה דכרשות ותיבואה היא לרצ עינא: **ספק יו"ט וספק חול**. כגון שני ימים טובים של ראש השנה שהאחד ספק: **אלא**

כ"ו. וז"ל והא טעמא *לשכור בשבת משום שמה יעבירו חרובת אמות ברה"ר והא לא שייך צי"ט וי"ל דשייך נמי צי"ט דאם אשה היא זה הטומאס אסור להוליא לנרכה דהא לא מיחייבא ואין להסיר מטעם האיל והאסרה הולאה לנרך ונרכה נמי שלא לנרך דהיינו דוקא היכא דהוי נרך היום קתא אבל הכא לנרך היום כלל אי נמי היקף שאין ודאה דוחה שבת [ב] משום גזירה דרבנן שמה יעבירו וספיקה דוחה יום טוב אף על גב דליכא נמי איסורא דרבנן בתקיעה שהיא חכמה ואינה מלאכה וגדחה איסור זה

יב א' מ'י' פ"ה מה'ל' דעת כלבא :

יב ב' מ'י' פ"ה מהלכות שמיטה ה"ל ד' סגן עשין ס' עוש"ט י"ד ס"י כח סעף עו :

[עיינן חו"ס' שנת כ"ב: ד"ה א"ן ותוס' צ"מ ד"ה ד"ה מצוכית]

[עיינן חו"ס' צ"מ ל' ע"ע חו"ס' ס"ס ע"ג]

עין רש"ל

הגהות ה"ה' (ב) חו"ס' ד"ה כסוי וכו' אבל להך טעמא דמפרש :

הגהות סדר"ב רנשבורג [א] ר' רש"י ד"ה פסוח וכו' מדי היכולת. כן ה"ד וז"ל מה"ד וי"ל וכו' ט"ל ותיבא. כן ה"ד וז"ל מה"ד וי"ל וכו' [ב] חו"ס' ד"ה תקיעת וכו' משום גזירה דרבנן שמה יעבירו. י"ב ע"י ש"ס שאלת אריה ס"י ק"ו דף צ"ב ע"ד ודף צ"ב ע"א ד"סו' פסד"א ועי' כ"ג ס"א פ"ה תק"ס ס"ק ד' וז"ל:

[כ"ה כ"ט]

צ"מ כ"ט:

[סגן פ"ה בעיורן לשון מצוה]

[סג]

[צ"מ ל' ע"ג]

[ד' ע"ג]

[תוספתא פ"ו וזוסיפתא ב"ה פ"א]

[צ"ל אמרו]

[צ"ל שבת כד:]

רבינו גרשום

א"ר יוחנן כסא דחרשין כ"ו. בשביל הלכות דר' יוחנן מביא הלכה זאת: י"ל אמרן אלא דלא שרי בהו ציביא. כלומר בבלי מתכות נמי לא אמרן (אלא) דלא לישתי פושרין אלא דלא שרי בהו חבלין: אבל שרי בהו חבלין. לית לן בה: י"ל אמרן אלא דלא ציץ. כלומר דלא רתה: ורוצה לאבדן. כלומר אינו רוצה לאבדן ביד אלא רוצה לאבדן כלאחר יד ומעט מעט רוצה לאבדן: בכיתנא רומא: טוב

רע דוא [וכן בכ"י רומא רע הוא ומשכר מור]: בחורי דנפיש פסדייהו. כלומר ששוכר את השוורים להרוש ולרוע שדרו ואינו יושב עמו (וחורש) [אינו חורש] וזוהי לו חרישה חריפת ידו הוא פסידא דלא הדר: טוב איש חונן ומלוה. כלומר שפלוה את בניו כישון סקנים שהן תלויין בו: אי דשמה קאמר לישמטה. כלומר אי משמא דנפשיה קאמר דלא אפר משמיה דרביה לישמטה לאמוריה לשון אסורא הוא שורוש בפניו לישמטו מיניה: ואח דאמר אישחמא קאמר. כלומר שניו קאמר ליחבול לשון אסוריה ודו לשנון שאמר דרבר: אין ספיקה דוחה יו"ט. כלומר אם נולד בין השמשות שגמנה ימים קודם יו"ט דלא ידעין אי יו"ט שמיני או ערב יו"ט שמיני: ביטוי שאין ודאי דוחה שבת כ"ו. דברענן פירושי קאן: דלמא דעבר ושפט. כלומר מה דאמר' שאין ודאי דוחה את השבת לאו מדיקטין בשוחט לחולה אלא דעבר וישרם לבריא: אף כסוי ברשות. כלומר ורבי דמי דשחט לחולה: וי"ל

כסוי הרם פרק ששי חולין

פה

עין משפט
ג'ר מצוה

אלא ספק איש. ודוחה יום טוב גמור: ור' יוסי. ללא חשיבה ליה
הא פירכה משום דחולין לטעמיה דאמר אפילו אשה ודאית תקעה
ואע"ג דלא מתייבא אבל בכסוי דחולין דיענין דבהמה היא צי"ט
אכור לככות כוי מספק לא מחללין עליה י"ט: **סומכות רשות**.
ואע"ג דלא מתייבא ולא אמרינן תורה אור

אלא ספק איש ספק אשה ורבי יוסי למעמיה
דאמר אשה ודאית נמי תקעה *דתיניא
"בני ישראל סומבין ולא בנות ישראל
סומכות רבי יוסי ורבי שמעון אומרים
נשים סומכות רשות אמר רבינא ולמאי
דקאמרי רבנן נמי אית ליה פירכא מה
לתקיעת שופר שכן ודאיה דוחה שבת
במקדש תאמר בכיסי דליתיה כלל השיב
ר"א הקפר בריבי מה למילה שכן אינה
נוהגת בלילי ימים טובים בלילי ימים טובים
הוא דלא נהגא בשאר לילי נהגא אלא מה
למילה שכן אינה נוהגת בלילות כבימים
תאמר בכסוי שנוהג בלילות כבימים א"ר
אבא זה אחד מן הדברים שאמר רבי חייה
אין [לי] עליהן תשובה והשיב רבי אלעזר
[הקפר] ברבי תשובה: **בתני** יהושע
ונמצאת טריפה והשוחט לעבודת כוכבים
והשוחט חולין בפנים וקרשים בחוץ היה
ועוף הנסקלים רבי מאיר מחייב והכמים
'פוטרים' *השוחט ונתנבלה בידו הנוחר
והמקער פטור מלככות: **גמ'** אמר רבי
חייה בר אבא א"ר יוחנן ראה רבי דבריו של
ר"מ באותו ואת בנו ושנאו בלשון חכמים
*ודרבי שמעון בכסוי הרם ושנאו בלשון
חכמים מאי טעמא דרבי מאיר באותו ואת
בנו אמר ר' יהושע בן לוי גמר שחיטה שחיטה
משחוטין חוץ מה התם *שחיטה שאינה ראויה
שמה שחיטה *אף הכא נמי שחיטה שאינה
ראויה שמה שחיטה ורבי שמעון כמי טעמא
א"ר מני בר פמיש גמר °מטבות מבח והכן מה להלן שחיטה ראויה אף כאן
שחיטה ראויה ור"מ נמי ליגמר מטבות דנין שחיטה משחיטה ואין דנין שחיטה
ממביחה *מה נפקא מינה הא חנא דבי רבי ישמעאל *ישב הכהן ובא הכהן וזו
היא שיבה זו היא ביאה הני מילי היבא דליבא דדמי ליה [ט] אבל איבא דרמי
ליה סדרמי ליה ילפינן ורבי שמעון נמי ליגמר משחוטין חוץ דנין חולין מחולין
ואין דנין חולין מקדשים ור' מאיר אטו אותו ואת בנו בקדשים מי לא נהיג היינו
דקאמר רבי חייה ראה רבי דבריו של רבי מאיר באותו ואת בנו ושנאו בלשון
חכמים מאי טעמא דר' מאיר בכסוי הרם אמר ר' שמעון בן לקיש °גמר שפיכה
שפיכה משחוטין חוץ מה להלן שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה אף כאן
שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה ורבי שמעון °אשר יאכל כתיב ורבי
מאיר ההוא °למעושי עוף שמה הוא דאחא ורבי שמעון עוף שמה מאי טעמא
דלאו בר אבילה הוא טרפה נמי לאו בר אבילה הוא והיינו דאמר רבי חייה
ראה רבי דבריו של רבי שמעון בכסוי הרם ושנאו בלשון חכמים אמר רבי אבא
לא

עבודה עובדת בקדשים והכא נמי לא
אמרינן מחללת יום טוב הוא: **ולמאי**
דקאמרי רבנן נמי. דאשה אסורה
לתקוע ועומטוס דספק הוא דוחה
אית ליה פירכא לטעמה שלהם: מה
לתקיעה שופר שכן ודאיה דוחה שבת
במקדש. לפיכך ספיקה דוחה יום
טוב בנבולין: **תאמר בכסוי**. שאין
ודאו דוחה שבת כלל: **הא בשאר לילי**
נהגא. בחמיה: **בתני** חיה
ועוף הנסקל. כגון שרבעו ונגמר
דינן ושחטין *וחכמים פוטרין. דשחיטה
שאינה ראויה לא שמה שחיטה ואע"ג
דכסוי שפיכה כתיב אפילו הכי
אשר יאכל כתיב וטעמיה דרבי מאיר
מפרש בגמרא: **גמ'** ראה רבי
דבריו של רבי מאיר בראויה וזה בנו.
דשחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה
לחייבו: **ושנאה בלשון חכמים**. כדחנן
זה [לעיל דף פא:]: רבי שמעון פטור
וחכמים מחייבין וככסוי חנן ר' מאיר
מחייב וחכמים פוטרין ולקמיה מפרש
ואילו מאי שנה דראה אלו כאן ואלו
כאן: **מה להן שחיטה ראויה**. כדכתיב
(בראשית טז) כי אתי יאלכו ושבת הכהן
וכא הכהן. בנגעיה בתיס כתיב וילפינן
מידה גזירה שיה בטרות כהנים נאמר
וכך הכהן ונאמר וכל הכהן מה
שיבה חוץ וקולה וטח וטח לו שבע
אף ביאה כו' וכבר פירשתי יפה
בעירובין * (כילד מערבין) (דף נא:).
שמושי חוץ. כתיב (ויקרא יז) דם שפך:
לא

מגינה פז: עירובין נ"ז:
י"ב ג' [קדושין ל"ג]

לעיל י"ז כ"ז

[לגמן טו]

[כ"ק ק"ו]:
[צ"ל בני שהיו לחוה]

בראשית מג

בכורות ג'. עירובין נ"א.
מכות ג'. יבמות י"ז: נ"ד
כ"ז ונא"ל כ"ז ט"ז ה.
בכורות ט'. מנחות ד'. מה:

ויקרא י'

רבינו גרשום

ר"י יוסי למעמיה דאמר
ודאיה נמי תקעה
כ"י. כלומר ר' יוסי
דמיה מסקין פליה
שאין מסקין דם כוי
ביר"ש דהא אול לטעמיה
דלא מצי לטריב תקיעת
שופר בנבולין וכיח
שאין ודאיה דוחה שבת
וספיקא דיהה יו"ט ה"ג
נימא לענין כוי שיהא
ספיקא דיהה יו"ט דהכא
לענין ספק איש ספק אשה כו'. ר"ש פוסק וחכמים מחייבין [ט] דהוה ר"ש דבריו של ר"ש בכסוי הרם ר"מ מחייבין וחכמים פוטרין: מה התם שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה. כלומר שחוטין חוץ שחיטה שאינה ראויה
דיא וקרי ליה שחיטה: גמר מטבות מבח והכן מה להלן שחיטה ראויה דאמרו בתלמי: צ"א סאי סבת פרע לכן בית השחיטה: ור"ש אשר יאכל כתיב. כלומר היבא מתייב בכסוי בשחיטה שראויה לאבילה. דכתיב אשר יאכל:
נ"ז ואלה דבריו של ר"ש דכסוי הרם ימני בממתי ר"מ וכו'.

יד א מ"י פ"ג מלכות
מפשה הקבוצות ה"י
ח סמג ענין קט:

פז ב נ ד מ"י פ"ד
מחלי שחיטה ה"י
סמג ענין סד ע"א ע"ד
ס"י כה סעף י'

פז ה מ"י פ"ב פ"ג
הכ"ה ס:

ין ו מ"י פ"ד פ"ג ה"י

שיטה מקובצת

[ט] אבל איבא דרמי ליה
סדרמי ליה. נ"ב ע"י
הר"א מנחות דף ד' ע"א:
[כ] הקשה הר"ר אליעזר
במ"ץ. נ"ב ע"י ח"ס
בכורות דף פ' ע"ב:

[נ"ע ח"ס' כותובת לה.
ד"ס ור"ס וט"ס' כ"ק ע"א:
ד"ס איבא]

גליון הש"ס
גמ' גמר שפיכה שפיכה.
ע"י ע"י לעיל דף ט'
ט"ז ח"ס' ד"ס בשפיכה:
שם למעושי עוף טמא.
ע"י ח"ס' יריד קדושין דף
ט"ז ד"ס המקדש בשבלה:

[ע"י ח"ס' לעיל כ' ד"ה
קדשים]

לחיות

בכורות ג'. עירובין נ"א.
מכות ג'. יבמות י"ז: נ"ד
כ"ז ונא"ל כ"ז ט"ז ה.
בכורות ט'. מנחות ד'. מה:

כסוי הדם פרק ששי חולין

יח א מיי פ"ב מהל'
שחיטה כ"ז ס' סג
עשין ס' :

י"ב ב (מ"ו) ט"ז ע"ב
סמך עשין כ"ד ע"ב
י"ד פ' כ"ח ט"ף ע"א :

שיטה מקובצת
ח"ט שחיטה דאיתיה
במחנה בקדושין (דף נ"ג)
איתיה חיה: ב' ו' שם
בקיבור דדייק סהדיה:

גילוי הש"ס
במ' הוא לקמיה דרבי.
עיני רובעני פרק ט'
דמעשר שני :

הגהות מדר"ב
רנשבורג

[א] רש"י ד"ה וכן ר"ש
חולין וכו' שחיטה ראיה
דאי רבנן . מלת רבנן
דמסך וכו' מהרבנן ;
ב] ד"ה היינו דגזירין חיה
ובי ד' דאיחיה כהמה
בקדשים . מלת בקדשים
ממק וכו' ע' בקדושין
דף כ"ז כ"ז ועי' ריב"ז:
ג] תוס' ד"ה היינו וכו'
וי"ל ד"ה פליג אהיה
כרייתא . כ"כ ט' ונחיש
ס"ח ע"א תוס' ד"ה אמר
דלמך וכו' :

[לעיל ד. ו' עשין]
לעיל כה' יומא טה:

אימא

ההני ליה שחיטת אמו . דוקא נקט בן ט' חי אבל מח
או בן ח' פשיטא דהוי ירך אמו שהיא טרפה ואע"ג
דלמך באלו טרפות (לעיל דף נ"ג) . דולד טרפה לא הוי ירך אמו
היינו לפי שהוא חי ואין חיותו הלוי
דרבי סבר לה כר"מ באותו וזהו בנ
דיתהני ליה שחיטת אמו הא בכסוי
הדם סבר לה כרבי שמעון וי"ל דבכל
מילי סבר לה כר"מ דאשכחנא במרובה
(ב"ק דף ע"ג) . דמסך לן כר' מאיר
במשלומי ארבעה ותמשה :

פשיטא

דלמך רב יהודה וכי
ימות מן הבהמה כו' .
והא ללא מייטי מתניין דבהמה
המקשה (לעיל דף ע"ג) : לא אם מיהרה
שחיטת טרפה אותה כו' משום דהוה
מני למיפרך בן ט' חי יוכיח :

מלרא

דעסקר אמילא הואיל וא"ר
שמעון מותר בהגלה . לא
מני למינקט שוחט טרפה והיא אורו
ואח בנן וסד"א דכיון דפטור הוא ללו
שחיטה היא כלל ולא מיטירה
מדי נבלה דאיכא למימר דלענין
שוחט הוא ללא היא שחיטה אבל
לענין גופה היא שחיטה לכך מייטי
ראיה דחף לענין גופה שחטב חולין
בעורה לאסור בהגלה לא הויה שחיטה:
אין והתני רבי שמעון אומר כו' .
משנה היא בפ' בשרא דתמורה
(דף נ"ג) וממתני' דהכא דפטרין חולין
בעורה מכסוי לא מייטי משום דלא
נוכר בה ר"ש אלא וחכמים פוטרם
ורבי קמחי לה אבל מתני' דמורוה
(ב"ק דף ע"ג) . דפטור רבי שמעון חולין
בעורה לאסור ותמשה הוה מני
למידק דאי לא הויה דאורייתא הוה
חייב כדמוכח התם בגמרא (דף ע"ג)
שמה הכא בעי לאסורי דלמך בהגלה
וה"ק מכלל דסבר רבי שמעון דחולין
בעורה אסורים בהגלה דאורייתא
לכך לא מייטי היא דמורוה (ע"ב)
(דף ע"ג) . לא התם לא הוה מני למידק
איסור הגלה אלא איסור אכילה ואל"ת
ומאי קשה ליה דקא מתמה וסבר
רבי שמעון חולין ששחטו בעורה
דאורייתא וי"ל משום דאיכא ברייתא

לא לכל אמר ר' מאיר . לא לכל הדברים אמר רבי מאיר שמה
שחיטה כדמפרש דמודי ר"מ שאינה מתירתה באכילה ולקמן פריך
פשיטא : בן ט' חי . ללא ירך אמו הוא כולי האי ולענין שחיטה
מתקרי בשחיטת האם : סד"א . האי נמי נקמיה בשחיטת הגרפה :

תורה אור
לא לכל אמר ר' מאיר שחיטה שאינה ראיה
שמה שחיטה מודה ר"מ שאין מתירתה
באכילה ולא לכל אמר ר"ש *שחיטה שאינה
ראיה לא שמה שחיטה מודה רבי שמעון
שמטהרתה מדי נבלה אמר מר לא לכל א"ר
מאיר שחיטה שאינה ראיה שמה שחיטה
מודה רבי מאיר שאין מתירתה באכילה
פשיטא מרפה בשחיטה מי מישתריא לא
צריכא לשוחט את הטרפה ומצא בה בן ט'
חי סד"א הואיל דאמר רבי מאיר שחיטה
שאינה ראיה שמה שחיטה תהני ליה
שחיטת אמו ולא ליבעי שחיטה קמושע לן
ותסברא והאמר ר"מ בן פקועה טוען שחיטה
לא צריכא דרבי סבר לה כר' מאיר וסבר לה
כרבנן סבר לה כרבי מאיר דאמר שחיטה
שאינה ראיה שמה שחיטה וסבר לה כרבנן
דאמרי שחיטת אמו מטהרתו כיון דאמור
רבנן שחיטת אמו מטהרתו תהני ליה
שחיטת אמו ולא ליבעי שחיטה קמ"ל ולא
לכל אמר רבי שמעון שחיטה שאינה ראיה
לא שמה שחיטה מודה ר"ש שמטהרתה מדי
נבלה פשיטא *דאמר רב יהודה אמר רב
ואמרי לה במתניתא תנא *וכי ימות מן
הבהמה מקצת בהמה מטמאה ומקצת בהמה
אינה מטמאה ואי זו זו מרפה ששחטה לא
צריכא לשוחט את הטרפה והיא חולין
בעורה דתניא *השוחט את הטרפה וכן
השוחט ונמצאת מריפה זה וזה חולין בעורה
ר"ש *מתיר בהנאה וחכמים אוסרין סד"א
הואיל וא"ר שמעון מותר בהנאה אלמא לאו
שחיטה היא כר"ל אימא מדי נבלה נמי
לא מטהרה קמ"ל אמר ליה רב פפא לאבי
וסבר ר"ש חולין בעורה דאורייתא היא א"ל
אין *והתנן *שמעון אומר חולין שנשחטו
בעורה ישרפו באש וכן הויה שנשחטה בעורה
אי אמרת בשלמא דאורייתא היינו דגזירין
חיה אמו בהמה אלא אי אמרת דרבנן בהמה
מאי עמיה דילמא אתי למיכל בקדשים
בחוי *היא גופה גורה ואנן ניקום ונגזור
גזירה לגזירה רבי חייא נפל ליה יאניבא
בביתניה *אחא לקמיה דרבי אמר ליה שקול
עופא ושוחט על בוביחא דמאי דמורח דמא
ושביק ליה היכי עביד הכי והתניא *השוחט או
וצריך לדם חייב לכסות ביצד יעשה או
נודרו או עוקרו כי אחא רב דימי אמר
צא מרוף אמר ליה כי אחא רבין אמר צא
נודרו אמר ליה למאן דאמר צא מרוף מאי
שעמא לא אמר צא נודרו וכי הימא קסבר
*אין שחיטה לעוף מן התורה ונחירתו זו
היא שחיטתו *והתניא רבי אומר *כאשר דכתיב
צויתך מלמד שנצטוו משה על
הושט ועל הקנה ועל רוב בעוף

לעיל ע"ב . לקמן קמך
זכמים ס"ג :

[לעיל פ. ו' עשין]

לעיל ע"ב . לקמן קמך
זכמים ס"ג :

[קדושין ג' .]

תמורה נ"ג . קדושין ט"ו

[עמך יח' כ"ה ג' י"ח
כ"ה : עשין]

לעיל כ"ז . [מסכתא ס"ז
ע"ב]

רבינו גרשום

הכי נר"ה וסבר ר"ש
חולין שנשחטו בעורה
דאורייתא כו' . כלומר
דחיוני תבא השוחט
סופה חולין בעורה
ר"ש פתרי בהנאה .
(כלומר) משום דתריפה
הוה דלא חשביה
שחיטה . אבל אי שחט
וחולין כשרה בעורה
ס"ל דאסורה בהנאה .
כהה שפעמא מאי דלמא
אתי למיכל קדשים
בתוך כלומר דאי שחיטה
וחולין בעורה הוה קא
וחולין בעורה ויהי ייבוא
על ביבויחא דמאי . כלומר עשה בה אחד מ"ח סופות קודם שתשחטוהו ואח"כ שהשורה דר"ל שחיטה שאינה ראיה ואי אחא צריך לכסות : וכי הימא קא סבר אין שחיטה לעוף מן התורה ונחירתו זו היא שחיטתו ואם אחא נודרו אי אחא חייב לכסות אבל צא מרוף כו' :
קמ"ל ד"ה ויהי בר אבא . כלומר דמורח רבין דבענין שחיטה שחיטה שאינה ראיה שמה שחיטה . כלומר ויא מרוף אפ"כ צריך לכסות שחיטה שאינה ראיה שמה שחיטה :
והא

לעיל ע"ב . לקמן קמך
זכמים ס"ג :

[לעיל פ. ו' עשין]

לעיל ע"ב . לקמן קמך
זכמים ס"ג :

[קדושין ג' .]

תמורה נ"ג . קדושין ט"ו

[עמך יח' כ"ה ג' י"ח
כ"ה : עשין]

לעיל כ"ז . [מסכתא ס"ז
ע"ב]

רבינו גרשום

הכי נר"ה וסבר ר"ש
חולין שנשחטו בעורה
דאורייתא כו' . כלומר
דחיוני תבא השוחט
סופה חולין בעורה
ר"ש פתרי בהנאה .
(כלומר) משום דתריפה
הוה דלא חשביה
שחיטה . אבל אי שחט
וחולין כשרה בעורה
ס"ל דאסורה בהנאה .
כהה שפעמא מאי דלמא
אתי למיכל קדשים
בתוך כלומר דאי שחיטה
וחולין בעורה הוה קא
וחולין בעורה ויהי ייבוא
על ביבויחא דמאי . כלומר עשה בה אחד מ"ח סופות קודם שתשחטוהו ואח"כ שהשורה דר"ל שחיטה שאינה ראיה ואי אחא צריך לכסות : וכי הימא קא סבר אין שחיטה לעוף מן התורה ונחירתו זו היא שחיטתו ואם אחא נודרו אי אחא חייב לכסות אבל צא מרוף כו' :
קמ"ל ד"ה ויהי בר אבא . כלומר דמורח רבין דבענין שחיטה שחיטה שאינה ראיה שמה שחיטה . כלומר ויא מרוף אפ"כ צריך לכסות שחיטה שאינה ראיה שמה שחיטה :
והא

כסוי הדם פרק ששי חולין

פר

עין משפט
נר מצוה

כ א מ"י פ"ד מהלכות
שחיטה ס"ו י טו"ט
י"ד ס"ו כח טע"ז י :

כא ב מ"י פ"ב ט"ז ס"ה'
ד טע"ז לאוין קמ"ב
טו"ט י"ד ק"י טו

טע"ז ט :

כב ג מ"י פ"ז מהל'
שאר אבות הטומאה
הלכה ג :

לא מיבעיא קאמר. רב דימי מודה הוא בנחירה ללא בני כסוי
אלא הכי אמר רב דימי דבלא ערוף סניא וכל שק בלא נחור:
אימא זו היא שחיטה. קא משמע לן לא נחור ורבי לטעמיה
דאמר יש שחיטה לעוף מכלאש לוייתך: ומי נפל יאניבא בנחירה.
רבי חייה: **בני הגולה**. לאו אשני
כנסת הגדולה קאמר אלף בהך
דורות אחרונים קאמר שהתחילו ללקות
בני ארץ ישראל בינים ופשתנס
מפני שנתקלו דורות ומשעלו מבני
בבל לכאן שהיו חסידים פסקו כאן
הוועות: ונתנו חכמים טיניהם ברבי
חייה ובניו. שבזכותם באתה טובה
וזאת. רבי חייה ובניו מבבל עלו
דלאמרי בשילהי פ"ק דסוכה (דף י'):
ויקיס ווועות ורעמים ורוחות.
מפרש בזכרות בהרואה (דף נט)
דכולן לקלה: וזעום. הארץ
מזדעזעת: ורוחות. ועפא אשטרובי"ל:
כדרכי יהודה. דאמר זכותא דלדיקי
לאחרניי מהני ולאו לדידהו בהאי
עגלות: **הנינא בני**. הוא רבי חנינא
בן דוסא ובניו היה קול זה יואל:
די [לן] **בנק תרובין**. מתפרנס בלעז
ובלגלות: **מתנני' ואחרים רואין**
אותן. דלאמר ברבי מילתין (דף ג.)
דשחיטתן כשרה אותן אחרים חייבין
לככות כדתנן לקמן (דף פ"ו) שחט
ולא כסה ורואהו אחר חייב לככות:
פטור מלככות. וטעמא מפרש בגמ'
ד"מ חשיב ליה כנבלה גמורה:
ומכמים אורבין. שחט יפה שחטו
והויה לה שחיטה מעלייתא: שאינו
סופג. ד'התכלת ספק היה:

[לעיל פה.]

[לעיל ד. וט"ז.]

טענית כד: נככות יז:

[לעיל עניינית.]

סיפא נמי כיון דלאמרי רבנן אסור לשחוט אחרים אמרי שחיטה
מעלייתא היא. תימיה דמשום גזירה דלמא אחי למיכל
נבלה יש לי להחיר לאו דלוחו ולא דמי לרישא דפטרינן לככות מספק
ואת בנו ומה לי לאו דנבלה ולא דמי לרישא דפטרינן לככות מספק
דשז ולא תעשה בעלמא הוא ודלמא
אחי למיכל ויש לומר דחי לאו דרוב
מעשיהם מקולקלים לא היו פוטרים
מלככות משום גזירה דלמא אחי
למיכל אלף שלא נחמיר להטעין
כסוי אמרי דפטור משום דלמא אחי
למיכל וכיון דרוב מעשיהם מקולקלין
יש לנו להחיר נמי לשחוט אחרים
דלמא אחי למיכל:

מאי טעמא דר' מאיר הואיל ורוב
מעשיהן מקולקלין. הקשה
ה"ר שמואל מוורדין ורבנן מאי
טעמיהו אס רוב מעשיהם מתוקנין
א"כ יהא מותר לאכול משחיטתו ועוד
השוחט אחרים אחי? אינו סופג
ארבעים ואף פלגא ופלגא אס סמוך
פלגא דמקולקלין לחוקה דעומד
בחוקת איסור ואיטרע ליה מחלה
דמקולקלים אס כן יהא מותר לשחוט
אחרים וגם יתחייבו על שחיטתן
משום נבלה וי"ל דמספקא להו לרבנן
אי רוב מעשיהם מקולקלין אי רוב
מעשיהם מתוקנין והשתא לא מהניא
חוקה מידי ולרבי מאיר פשיטא
ליה דרוב מעשיהם מקולקלין ואס
תאמר ואף על גב דרוב מעשיהם
מקולקלין מ"מ רבי מאיר כיון דהייש
למיטוטא אחי לקי משום נבלה
ואמאי מותר לשחוט אחרים וי"ל
דסמוך חוקה לרוב מעשיהן והוא
ליה מיטוטא דמתוקנין מיטוטא
דמיטוטא ולמיטוטא דמיטוטא לא
חייש רבי מאיר:

רוב תיטקות מטפחים. פ"י ביומטריס
מטפחים באשפות אלף בעיניהם
ודאי נעט ששרי העיסה בידו ור"ס
מפרש דרוב תיטקות מטפחים בעיניהם
דטיטות שייך באוכלים ומשקין
דלאמרינן בע"ז בפרק רבי ישמעאל
(דף כ): לו שהיה מטפח ע"פ חבית וכן
איתא בירושלמי בהדא מפני שדרט
של תיטקות לטפח בעיניהם אבל תיטוק
ודאי טמא דסהס תיטקות ודאי טמאים
דלאמר' בחוספתא (דמסרות פ"ג) סתם
תיטקות טמאים מפני שגשים נדות
מגפפות ומשקות אותם ור"מ דמטור
משום דלית לן למתלי בזהם טמור
שבז לשם ויכול מן העיסה ונתן לו
כדי שלא יטמא העיסה וכי האי גונא
אמר בגמ' טהרות פ"ג (מ"ו) לעיל
מקך תיטוק דהכא תיטוק שנמלא בלד
בית הקברות וטומאים בידו אע"פ
שאין הטומאים אלף ממקום הטומאה
טהור שאני אומר אדם טמור נקט
לו אע"פ שסתם תיטוק טמא היינו
ממנע גדה והסת טמור מטומאת
מת קאמר אי נמי מיירי בתיטוק שהוא
טהור בודאי שהיטתו אמו מולוכך
דתינא (בזבחים ט"ז) תיטוק שהיטתו
אמו ובאה ומלאוהו כמו שחור טמור
בד"א שהיטתו מולוכך אבל הניחתו נקי
טמא מפני שגשים נדות מגפפות
ומגשקות אותו ואף על פי שלא נמלא
בזק בידו מטמאים חכמים דתינא
מטמאין

שיטה מקובצת
[ל' ר"ט פתח לשחוט
אחרים. ג' ע"י תוס'
בבביות דף (כ"ע"א) י"ח
ע"ב:] [ג' ה"ג שחט
באשפה מאי איכא למימר
בא ליטולך מאי איכא
למימר שחט באשפה
הכל: ג] או בא ליטולך
לבד: [ד' דתנו כ"י ה"ג
בפתוח פ"ג ח"ד:]

[לעיל ו. ט"ז.]
[גדה ית: קדושין פ.
טהרות פ"ג מ"ח]

לא מיבעיא קאמר. רב דימי מודה הוא בנחירה ללא בני כסוי
אלא הכי אמר רב דימי דבלא ערוף סניא וכל שק בלא נחור:
אימא זו היא שחיטה. קא משמע לן לא נחור ורבי לטעמיה
דאמר יש שחיטה לעוף מכלאש לוייתך: ומי נפל יאניבא בנחירה.
רבי חייה: **בני הגולה**. לאו אשני
כנסת הגדולה קאמר אלף בהך
דורות אחרונים קאמר שהתחילו ללקות
בני ארץ ישראל בינים ופשתנס
מפני שנתקלו דורות ומשעלו מבני
בבל לכאן שהיו חסידים פסקו כאן
הוועות: ונתנו חכמים טיניהם ברבי
חייה ובניו. שבזכותם באתה טובה
וזאת. רבי חייה ובניו מבבל עלו
דלאמרי בשילהי פ"ק דסוכה (דף י'):
ויקיס ווועות ורעמים ורוחות.
מפרש בזכרות בהרואה (דף נט)
דכולן לקלה: וזעום. הארץ
מזדעזעת: ורוחות. ועפא אשטרובי"ל:
כדרכי יהודה. דאמר זכותא דלדיקי
לאחרניי מהני ולאו לדידהו בהאי
עגלות: **הנינא בני**. הוא רבי חנינא
בן דוסא ובניו היה קול זה יואל:
די [לן] **בנק תרובין**. מתפרנס בלעז
ובלגלות: **מתנני' ואחרים רואין**
אותן. דלאמר ברבי מילתין (דף ג.)
דשחיטתן כשרה אותן אחרים חייבין
לככות כדתנן לקמן (דף פ"ו) שחט
ולא כסה ורואהו אחר חייב לככות:
פטור מלככות. וטעמא מפרש בגמ'
ד"מ חשיב ליה כנבלה גמורה:
ומכמים אורבין. שחט יפה שחטו
והויה לה שחיטה מעלייתא: שאינו
סופג. ד'התכלת ספק היה:
גמ' מאי שחט רישא דלא פליגי.
ולחייבו לככות מספק: **סיפא אמרי**
בשרא הוא דלא מבעיא ליה. הרואה
שאין שוחטין בנו אחריו אין מבין שמסוס
איתו ואתבנו הוא אלף אומר אינו לדיק
לכשר: **רישא נמי**. לייחובהו לרואה
לככות מספק ואפ"ה לא אחי למיכל
מניה דלאמרי כסוי זה אינו אלף כדי
לנקר תלרו: הכי גרסי' שחט באשפה הכל
מאי איכא למימר. [שחט באשפה הכל
יודעים שהכסוי לאו לנקר הוא: ג] **אס**
בל ימלך. לביט דין הרואה שחטו
והסם מגולה ואמר כלום אני חייב
לככות ואנו אומרים לו כסה אומר
בלבו שהיא שחיטה ואחי למיכל:
סיפא נמי בל ימלך. מה אני לשחוט
אחרים אס בנו ואנו אומרים לו אסור
הוא סבור שהיא שחיטה: **אלף רבנן**.
לאו להכי חיישי וברישא נמי פליגי:
לאומרא. במלתא דספיקא חוליקן
לאומרא: **מחייב**. מלקות דסבידא
ליה ודאי נבלה היא והאכלה לוקה:
מאי איריא רוב אפילו מיטוט.
מעשיהם מקולקלין ורבנן מתוקנין
הוא פשיטא לן דנבלה היא לר"מ דהא
שמעינן ליה דחייש למיטוטא וסמוך
מיטוטא לחוקה שבהמה זו בחוקת
איסור אכר מן החי היסה עומדת
ולא מרע לך ששחטתה: **ואיטרע ליה**
רובא. תקון מעשיהם: דתנן. כי האי
גוואלד: **שדרנו של תיטוק לטפח**. ידיו
באשפות ששליים מוליים שם וטמא
אח העיסה כשחט אלו רובא

קסבר רוב תיטוקות מטפחין ומיעושו
בזבחים ט"ז וליקח טמא ידו וליקח טמא ידו
רבי יוסי אס יכול לפשוט ידו וליקח טמא ידו
רבי יוסי אס יכול לפשוט ידו וליקח טמא ידו
רבי יוסי אס יכול לפשוט ידו וליקח טמא ידו